

Překlad publikace Evropské unie
2013



POKYN č. 4

k uplatňování směrnice o bezpečnosti hraček

**PROBLÉM ŠEDÉ ZÓNY: VZTAHUJE NEBO NEVZTAHUJE
SE NA URČITÝ VÝROBEK SMĚRNICE 88/378/EHS?**

Poslední zpracovaná aktualizace: 14/03/2007

Přeloženo z originální anglické publikace uveřejněné Generálním ředitelstvím pro podnikání a průmysl
na <http://ec.europa.eu/enterprise>
© Evropská unie, 2007

Český překlad: © Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (ÚNMZ), 2013

Za překlad je odpovědný výhradně Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví.

POKYN č. 4 K UPLATŇOVÁNÍ SMĚRNICE O BEZPEČNOSTI HRAČEK (88/378/EHS)

Problém šedé zóny: vztahuje nebo nevztahuje se na určitý výrobek směrnice 88/378/EHS?

Tento pokyn je nezávazný dokument, který má stanovit pokyny na pomoc členským státům při klasifikaci hraček. Tento dokument vyjadřuje názor většiny odborníků Expertní skupiny pro bezpečnost hraček.

1. Úvod

Ve většině případů je definice hračky stanovená článkem 1.1 směrnice 88/378/EHS dostatečně jasná, aby bylo možno rozhodnout, zda je výrobek hračkou či nikoliv. Avšak existují některé hraniční výrobky, které je obtížné klasifikovat. Pro tyto případy není definice dostatečně specifická a je nutné brát v potaz dodatečná kritéria.

2. Kritéria pro klasifikaci výrobku jako hračky či nikoliv podle směrnice 88/378/EHS

Definice článku 1.1 stanovuje následující kritéria:

- jakýkoliv výrobek nebo materiál navržený nebo zjevně určený
- ke hraní
- dětem mladším 14 let

Hlavním problémem této definice je pojem „ke hraní“ nebo „herní hodnota“.

Pro dítě má herní hodnotu prakticky vše, to však neznamená, že všechny předměty spadají do definice hračky. Aby byl předmět považován za hračku pro účely směrnice, musí mu být herní hodnota dána záměrně výrobcem.

Kritériem, jež je nutno uvážit, je prohlášení výrobce o určeném použití. Má se za to, že **důvodně předvídatelné použití** je důležitější než prohlášení výrobce o určeném použití². Pokud výrobce označí výrobky v tom smyslu, že se nejedná o hračky, musí být schopen toto tvrzení doložit.

V souladu s odůvodněním č. 5 směrnice existují některé výrobky, které nesmějí být považovány za hračky, protože vyžadují dohled nebo zvláštní podmínky pro použití. Tyto výrobky nesmí být hračkou, ani když jsou pro děti lákavé. Naopak: skutečnost, že jsou pro děti lákavé, je může činit nebezpečnými, protože mohou být spotřebitelem považovány za hračku a jejich bezpečnost je vázána na dohled dospělých. Jasný příklad této kategorie výrobků jsou „plovoucí sedačky“¹. Toto se netýká existence „funkčních hraček“ (příloha IV článek 3 směrnice), které vyžadují upozornění „používat pouze pod přímým dohledem dospělých“.

Dále: následující orientační kritéria² mohou pomoci členským státům rozhodnout, zda má být výrobek považován za hračku či nikoliv:

- místo prodeje: hračky se obvykle prodávají ve specializovaných hračkářstvích nebo v hračkářském oddělení obchodních domů. Výrobky pro dospělé sběratele se častěji prodávají ve specializovaných obchodech,

1 Viz pokyn č. 2.

2 Toto jsou pouze orientační kritéria a nelze je uplatňovat za všech okolností.

- cílová skupina reklamy a obalu: obal a reklama navržené tak, aby lákaly děti, naznačují, že výrobek lze považovat za hračku,
- cena: hračky mohou být prodávány za nižší cenu než výrobky určené pro dospělé sběratele či pro použití dospělými,
- malá velikost: oblečení pro panenky, žehlicí prkno na hraní jsou považovány za hračky,
- dvojí použití: když má výrobek určené použití jako hračka a zároveň jiné určené použití, může být považován za hračku, pokud má významnou herní hodnotu,
- pasivní použití:
 - výrobky, které nejsou určeny k tomu, aby se jich děti dotýkaly nebo s ním manipulovaly a které budou mimo dosah dětí: výrobky jako pohyblivé předměty zavěšené ze stropu, které jsou trvale připevněné a mimo dosah dětí³ a nepředpokládá se aktivní spoluúčast dětí, nejsou považovány za hračky.
 - výrobky, které nejsou určeny k tomu, aby se jich děti dotýkaly a manipulovaly s nimi, ale které budou umístěné v dosahu dětí: výrobky, které nepředpokládají aktivní spoluúčast dětí (pasivní použití), ale jsou v dosahu dětí, mohou být považovány za hračku, pokud mají hrací hodnotu (např. výrobky určené ke stimulaci zraku, sluchu a pohybu malých dětí.)⁴

Tento seznam orientačních kritérií není vyčerpávající. Doporučuje se používat kritéria ve vzájemné kombinaci, protože jednotlivě neposkytují dostatečný základ pro informované rozhodnutí.

Nicméně tyto faktory jsou někdy mimo kontrolu výrobce. V každém případě by je orgány měly posuzovat individuálně.

3. Pragmatický postup, jak zacházet s výrobky ze šedé zóny

Častý problém týkající se výrobků ze šedé zóny je, že existují rozumné argumenty, podle kterých spadají pod směrnici, a rozumné argumenty, podle kterých pod ní nespádají. Diskuse mohou trvat léta.

Nicméně výrobci a spotřebitelé potřebují mít právní jistotu ohledně výrobků, které uvádějí na trh nebo které prodávají.

Útvary Komise navrhuji řídit se následujícím **přístupem**, pokud má výrobce pochybnosti ohledně klasifikace výrobku jako hračky či nikoliv:

1. Rozhodnutí musí být učiněno na nejnižší možné úrovni,
2. Řešení musí odpovídat nejvyšší úrovni ochrany spotřebitele. Proto, pokud jsou možná dvě řešení, mělo by mít přednost to, které poskytuje nejvyšší úroveň ochrany spotřebitele,
3. I když se na výrobek vztahují jiné směrnice, musí být také posouzen v rámci směrnice o bezpečnosti hraček

Útvary Komise navrhuji následující **pragmatický postup**:

1. Výrobce nebo dovozce je zodpovědný za správnou klasifikaci svých výrobků jako hraček spadajících do působnosti směrnice 88/378/EHS či nikoliv. Může se obrátit pro radu ohledně rozhodnutí na notifikovanou osobu (která může za tuto službu požadovat odměnu). Rozhodnutí výrobce nebo dovozce může být přezkoumáno orgány dozoru nad trhem.
2. **Výrobce nebo dovozce**, který má vážné pochybnosti ohledně klasifikace výrobku jako hračky či nikoliv, se může obrátit pro radu na některý z národních **kompetentních orgánů**. Pokud to kompetentní orgán považuje za nutné, může věc konzultovat s notifikovanou osobou.

Kontaktní údaje jsou dostupné na: <http://ec.europa.eu/enterprise/toys/contacts.htm>.

³ Tato informace by měla být spotřebiteli objasněna.

⁴ Například předměty, které jsou zavěšeny přes kolébku.

3. Pokud je **notifikované osobě** předložen dotaz, měla by se případu ujmout a odpovědět co nejlépe na základě svých znalostí a zkušeností. V případě pochybností by notifikovaná osoba měla kontaktovat **kompetentní orgán** daného členského státu.

4. **Notifikovaná osoba** by měla sdělit svou zkušenost ohledně klasifikace výrobku jako hračky či nikoliv na **Koordinační skupině notifikovaných osob**. Notifikovaná osoba by měla také sdělit své stanovisko v této věci výrobcí a kompetentním národním orgánům. Dále by notifikovaná osoba měla připravit **informační dokumenty** obsahující tyto zkušenosti. Tyto dokumenty by měly obsahovat popis dotčeného výrobku, jeho klasifikaci jako hračku či nikoliv a důvod, který k tomuto rozhodnutí vedl.

5. Pokud má **kompetentní orgán** členského státu pochybnosti o klasifikaci určitého výrobku, měl by **přistoupit ke konzultaci s kompetentními orgány dalších členských států**.

6. Pokud **Koordinační skupina notifikovaných osob, kompetentní orgán, výrobce, spotřebitel nebo obchodní sdružení** zjistí, že členské státy klasifikují stejný typ výrobku rozdílným způsobem, měly by věc postoupit **Útvaram Komise** a poskytnout jim maximum informací.

7. **Komise** vyhodnotí možnosti jednání v této věci. Pokud je otázka ve všeobecném zájmu, Útvary Komise připraví **návrh pokynu** klasifikace tohoto konkrétního výrobku jako hračky či nikoliv k diskusi **Expertní skupině** pro bezpečnost hraček.

8. **Útvary Komise** zveřejní **pokyny** prostřednictvím svých webových stránek, **včetně názoru většiny Expertní skupiny pro bezpečnost hraček** na klasifikaci výrobku jako hračky či nikoliv. Tyto pokyny **nemají právní hodnotu**.

4. Kdo nese konečnou zodpovědnost za rozhodnutí, zda určitý výrobek spadá nebo nespadá do působnosti směrnice 88/378/EHS?

Rozhodnutí, zda výrobek spadá nebo nespadá do působnosti směrnice o bezpečnosti hraček, je součástí implementace legislativy. Proto je primárně toto rozhodnutí na poli zodpovědnosti členských států. Pokud Útvary Komise považují rozhodnutí jednoho členského státu ohledně klasifikace výrobku za nesprávné, mohou se celé věci ujmout společně s členským státem. Soudní dvůr je jediný orgán, který může rozsah směrnice závazně interpretovat.